

To je načelo, ki mora zmagati prej ali slej, načelo, ki spada mej pglavitne pogoje miru v državi in sprave mej narodi. Samo če se to načelo uveljavi za vse narode, nastanejo ugodnejše razmere in zato kličemo slovenskim državnim poslancem: Združite vse svoje moči in delujte na to, da dobimo samo slovenskih uradnikov.

Politični pregled.

Državni zbor. — Razprava o izgredih, ki so se primerili na Češkem in na Moravskem povodom razveljavljenja jezikovnih naredb, je naposled vendar končana. Tekom razprave si je dovolil minister Körber nastopiti na tak način, da so češki poslanci uprizorili proti njemu viharno demonstracijo in ga obsuli z najžaljivejšimi psovkami. Zdaj je na vrsti le še vprašanje, če se izvoli poseben odsek, ki naj preišče dogodbe na Češkem in na Moravskem ali ne. Vlada bi seveda rada dosegla, da se tak odsek ne izvoli, toda v kolikor je možno soditi, se jej ta namen ne posreči. V zadnji seji je desnica storila odločen korak proti vladi. Jaworski je predlagal, naj se s § 14. začasni uveljavljeni pogodbeni zakoni olkazejo posebnemu odseku, da se o njih posvetuje in da o njih poroča. Vlado in Nemce je ta predlog močno poparil, kajti hoteli so, naj bi pogodbeni predlogi ne prišli na razpravo, nego da bi viseli v zraku oziroma na klinu § 14., ker dobro vedo, da za njih odobrenje ne bo dobiti večine v parlamentu.

Kvota. — Ta teden sta bili zbrani na Dunaju obe kvotni deputaciji, da se novič pogajati, po katerem ključu naj se določi prispevek obeh državnih polovic k skupnim izdatkom. Avstrijska deputacija je opustila prvotno svoje stališče, da naj se določi ogrski prispevek na 38 odstotkov. Hotela je privoliti v prispevek 35 odstotkov, toda Madžari tudi s tem niso bili zadovoljni, nego so rekli, da naj se začno pogajanja na podlagi ogrskega prispevka 33%. To je avstrijska kvotna deputacija kratkomalo odklonila in sta se deputaciji razšli. Misli se je da so pogajanja pretrgana, a Madžari še niso izgubili upanja, da dosežejo svoj namen. Povabili so deputacijo, naj pride v Pešto, da se znova začno pogajanja. Deputacija se je temu povabilu odzvalain šla v Pešto, a bržčas tudi ta pogajanja ne bodo imela vspeha in bo moral cesar določiti kvoto.

— **Vlada v stiski.** Claryjevo ministrstvo je prišlo v veliko zadrego. Državni zbor zboruje že mesec dni, a še vedno ni mogel ničesar ukreniti. Bliža se mesec december in vlada nima gotovosti, da se jej dovoli budgetni provizorij. Najhujši udarec pa jo je še zadel s tem, da je kontrolna komisija za drž. dolgove že v drugič sklenila, da jej ne izroči tistih 60 milijonov gld, v zlatu, ki jih mora vlada izročiti avstro-ogrski banki za nadaljevanje regulacije valute. S tem je prišla vlada v najsilnejšo zadrego, ker v državnih blagajnah nima dovolj denarja, da bi to svoto založila in ker tudi ogrska nima dosti zlata, da jej ga posodi. Nemško časopisje kar besni, ker je desnica vrgla vladi to poleno pod noge in ta jeza je razumljiva, kajti lahko se zgodi, da bo vlada vsled tega primorana odstopiti, če se neče poslužiti § 14., kar njej pač ne bo mogoče.

Srbija — Kralj Aleksander je bil pred kratkim na Dunaju. Prosil je, da bi ga cesar sprejel v avdijenci, a to se ni zgodilo, na veliko jezo Milanovih prijateljev. Pripoveduje sa pač, da bo cesar sprejel kralja Aleksandra, ko se ta vrne z Merana, ali tudi to ni verjetno. Sicer pa so razmere v Srbiji slej kakor prej neznosne. Milan je gospodar v deželi. Rusija je vsled tega pretrgala vse zveze s Srbijo in nima v Belem gradu niti poslanika niti vojaškega atašeja.

Italija — Te dni se je zopet sešel italijanski parlament. Kralj je otvoril zasedanje s prestolnim ogovorom, v katerem je obljubil, da se ustreže marsikaki želji opozicije, ali vzlic temu se ta neče udati in hočejo socialni demokratje začeto obstrukcijo nadaljevati. Vsled tega se trdi, da pride kmalu do konflikta in da bo vlada parlament razpustila.

Francija — V tem, ko se vrši pred senatom kot državnim sodiščem obravnava proti Déronledn-u in njegovim tovarišem, da so hoteli odpraviti republiko, in posaditi vojvodo Orleanskega na kraljevski prestol, katera obdolžitev pa je jako slabo podprta, se je sešla poslanska zbornica. Nacionalisti in antisemitje so takoj prvi dan naskočili vlado, ker je Dieyfusa pomilostila. Debata je bila jako osra in kaže, da bo nesrečna „afera“ tudi v novem zasedanju parlamenta igrala veliko vlogo.

Vojna v južni Afriki. — Prvi, res lepi uspehi, ki so jih dosegli Buri, so obudili mnenje, da proderejo hitro v Kaplandijo in prouzročo tam ustajo. Ali te nade se niso izpolnile. Buri oblegajo sedaj že več tednov Ladysmith, Mafeking in Kimberley, a vse bombardovanje je brez uspeha. Mej tem pa dovažajo Angleži vsak dan novih krdel. Seveda bo preteklo še več tednov, predno bo zbrana tolika vojska, da se bo mogla Burom uspešno upreti, toda če do tedaj Buri ne zavzemo obleganih mest, bodo prišli ob vse vspehe dose-danjih svojih zmag. Angleži bodo vojno prenesli na transvaalska tla in s tem bo položaj za Bure jako neugoden postal.

Obrtnija.

Rokodelstvo in motor.

Gospod ces. svetnik Murnik se trudi že dlje časa, da seznanil kranjske rokodelce z akcijo trgovinskega ministrstva glede pospeševanja male obrtnosti, katera meri na to, da se rokodelcem pomore do boljše občne in strokovne izomike, in da se jim pripomore, porabljati v svojih obrtovanjih primerno in ceneno motorično silo.

Slednje prizadevanje, upeljati namreč v mala obrtovanja porabo motorične sile, je problem, ki se je že v raznih deželah poskušal rešiti, ali ta naloga je tako zelo komplicirana, da doslej še ni najden rešilni, vse zadovoljujoči in povsem zadostujoči modus.

Motorjev, primernih in cenenih je dandanes v izobilju. Znani so motorji, ki se gonijo s plinom, znani so nadalje takoimenovani eksplozivni motorji, ki se gonijo s petrolejem, bencinom ali drugimi takimi tvarinami, katere lahko eksplodirajo, da ne govorimo o motorjih na par, ki so za mala obrtovanja le težko porabljivi, niti o motorjih, ki se gonijo s komprimiranim zrakom in ki so v nas neporabni, kar nimamo zavoda, kjer bi se dobival komprimirani zrak.

Motorjev vseh vrst je torej na izbero in tisti obrtnik, ki ima veselje, da postane svoj lastni mašinst, in zmožnost, da izvršuje potrebna mehanična dela, — če ni sam mehanik, ne more izhajati — tisti lahko porabi motorično silo za svoje obrtovanje.